

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno. Četrletno K 13.50, polletno K 27.—, celoletno K 54.— Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 4.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Ne imejmo obzirov.

Dobrih štirideset let se je Nemčija pripravljala na vojno. Vse njeno delo, kulturno in gospodarsko, je prevévala le ena sama ideja, zagospodariti celemu svetu. Iz Berlina so šle niti po celem svetu. Kamorkoli smo pogledali, povsod smo videli nemške politične agente, ki so z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi širili misel svetovnega nemškega gospodstva. Z nemškimi markami so kupovali duše. In tako so po vseh državah razpletli agitacijo, obenem pa tudi dobro zamisljeno špionažo.

Cesar pa niso mogli izvršiti z agitacijo, s podkupovanjem, to so poskušali z gospodarskim delom. Velika industrijska Nemčija je preplavila s svojimi izdelki cel svet. Nemška trgovina se je polagoma polaščala svetovnega trga.

Navzlic temu premišljenemu sistematičnemu delu se je Nemčija uračunala. Njena kalkulacija je bila dobra, le pri štejevanju se je zmotila. Na eni strani štiri države, na drugi strani pa ostali svet. Toda kdor pozna značaj nemškega naroda, ve, da je Nemčija navzlic temu slabemu še vedno računala na zmago. Domišljavost in bahavost označujeta nemški narod. To vidimo zdaj, ko leži nemški narod premagan in s oro uničen na tleh, ko steguje sestradane roke, da mu dobri, toda zaničevani sosed vrže par drobtin. Nemci se še danes ne

zavedajo, da so premagani in da kot taki ne smejo drugega, nego prositi milosti in pravičnosti. Že danes, ko mirovna konferenca še ni odločila o njihovi ugodi ter jim narekovala zasluzeno kazen, groze, da bodo že pokazali, ko se zopet okrepe po dobljenih batinah.

In čeprav se jim v naši državi godi precej drugače nego se godi njihovim bratcem v Nemčiji in Nemški Avstriji, vendar jim ne dopušča žilica, da bi ne ruvali proti državi. Na eni strani se vežejo z Italijani in Mažari proti nam, na drugi strani pa skušajo dobiti naše slovensko ljudstvo na svojo stran ter je navdušiti za Nemško Avstrijo.

Ker so že tako intimni prijatelji Italijanov, tedaj bi bilo zelo priporočljivo, da se tem našim Nemcem da okusiti način, kako postopajo Italijani z našimi slovenskimi brati v ozemlju, ki je po pravu še vedno naše. Menimo, da bi potem delali popolnoma drugačne obraze.

Naši merodajni krogi, predvsem vlada, so pa vedno še preobzirni, pretolerantni. Toda pomisliti je treba samo eno. Kaj bi bilo, če bi Nemci zmagali. Menda bi nam Slovencev ne rezali debelih kosov belega kruha.

Vendar se je pa končno vlada vendarle odločila h koraku, ki je bil že zdavnaj potreben. Ukazala je namreč, da se izženejo vsi odpuščeni uradniki in uslužbenci. S tem bo vlada koristila na dve strani. Ti odpuščeni uslužbenci so bili najnevarnejši elementi. Večinoma jih je bivša avstrijska vlada poslala med nas Slovence, da širijo germanizacijo.

vladarjeva hiša in podsuje njega in njegove ministre.

Moj rod izrabi priliko in se osamosvoji. In zdaj prijatelj?! — Ko bi Ti videl življenje!

Vstali so preroki, ki so kadili pokojnemu vladarju — vstali so voditelji in ljudski zastopniki, ki so se klanjali, zatajevali in prodajali svoj rod vladarjevemu tronu! — Vsi so vstali in hoteli postati vladarji!

Ljudstvo je želelo svobode in bratstva — in ti so mu jo obljubljali! Želelo je enakost in pravico — ti so mu jo obljubljali. — Toda ne! — Le njih jezik, njih vladateljnost mu je obljubljala, a njih srce ni vedelo o teh obljubah!

Čutilo je zbegano ljudstvo njih prevaro, rado bi jih zavrglo, toda moralo se jim je vdati! —

Dobro jih je poznalo nesrečno ljudstvo, saj mu niso obljubljali prvič! Poznalo jih je, a vedelo je pa tudi, da bo obstojala njih vlada le malo, malo časa!

Ljudstvo bo govorilo, ljudstvo se jih bo iznebilo! — Naj vživajo ta kratek čas veselje, naj se dičijo z vladohlepnošjo. Njih ure so štete! Doba njih vladanja bo kratka! Ljudstvo bo odločalo samo, ljudstvo se bo vladalo samo!

Bili so politični agentje vsenemske misli. In ker zdaj ne morejo širiti germanizma, rujejo v svoji onemogli jezi proti obstoju naše mlade države. Vendar pa ni na svetu vlade, ki bi gojila gada na svojih prsih.

Bojimo se pa, da naša vlada ne bo dovolj energično izvedla ta svoj ukrep. Mi, ki stojimo na obmejni straži, vemo, kaj pomenijo ti zaupniki Nemške Avstrije za našo mlado državo. In časi so zelo resni. Delovati moramo hitro. Bati se ne smemo še tako hudih operacij. Vsaka minuta more biti odločilna za našo usodo. In vsaka zamujena minuta more imeti za nas velikanske posledice. Vsled tega upamo, da bo vlada ta svoj ukrep glede izгона odpuščenih nemških uslužbencev izvedla hitro in energično že z ozirom na nevarnost, ki obstoji na naših mejah.

S hitro rešitvijo tega vprašanja bo pa vlada namah rešila tudi drugo vprašanje, namreč stanovanjsko vprašanje. Stotine in stotine naših ljudi je brez stanovanja. Nemški agentje in ogleduhi se pa šopirijo po velikih stanovanjih in delajo naklepe proti nam.

Torej — hitro in energično na delo!

Prava sodba o ruskem boljševizmu.

Pariški »Matin« je prinesel nedavno izjavo Borisa Savinkova, ki je bil minister v vladi Kerenjskega; pod carizmom je bil svoj čas obsojen na smrt kot revolucionar. V času, ko

Prišli so od blizu in daleč. Vzdignili so se stari in mladi grešniki ter prevzeli oblast, brez ljudske volje, brez volje tlačanih podanikov!

»Vlada bodi demokratična! Mi smo demokrati z dušo in telesom! Niti prahu starega hlapčevstva ne sme ostati več pri nas!« — Tako so govorili, a mislili so drugače.

Jaz sem sin te demokratične države, te države svobode in bratstva. — Iščem v njej demokratizem, iščem ljudsko voljo, iščem svobodo in bratstvo, iščem resnico in pravico, a ne najdem — nič!

Novosti uvajajo novi, sveži ljudje, a srečavam samo stare voditelje, stare grešnike!

Visok, bliščeč klobuk, globoko izrezan telovnik, vijugasto zaviti frak — z eno besedo vse, kar jih je dičilo v globoki ponižnosti in klanjanju v dobi, ko so še zažigali kadilo pokojnemu vladarju — tiranu, vse to jih spremlja tudi danes v demokratični državi, v državi enakosti in bratstva. — Niso se utegnili preobleči, niso pa tudi utegnili zavreči starih navad, starega sistema!

Njih vlada je stara! Njih zapovedi in naredbe so stare! Protekcija in zapostavljanje cvete dalje — kratko rečeno: vse je ostalo in se pomnožilo, le pokojnega tirana ni več! Nič spremembe! Nič novosti!

V demokratični državi.

(Konec.)

A naselbine so se večale, nastale so dežele, nastale so države.

Moč in oblast izvoljenega glavarja je rastla in se osamosvajala.

Ondi, kjer je bila popustljivost prebivalcev prevelika, si je prisvojil vladar vso moč in oblast ter jo izvajal po svoji volji, brez ozira na želje in zahteve svojih podanikov. Vladal je svojevoljno, despotično.

V drugih deželah in državah je zopet vladal glavar svoje ljudstvo s svojimi prijatelji-ministri, s katerimi je izdajal postave in naredbe, ne da bi se oziral pri tem na voljo svojega ljudstva.

Ondi pa, kjer podaniki niso pustili vladarju povsem proste roke, jih je vladal z ljudskimi zastopniki, kateri so mu razodevali želje in zahteve njegovih podložnikov.

Jaz in moj rod smo vkušali vse tri načine vladanja. — Bili smo popustljivi in trpeli smo čez mero! — Vladar s svojimi ministri nas je mučil in stiskal, da je bila groza! Godrnjali smo in se potom svojih zastopnikov pritoževali, a dosegli nismo ničesar! Palica je sledila biču in to se je vrstilo dan za dnem na naših hrbtih. — Že smo se udajali brezčutnosti, tedaj pa se zruši

raste v Evropi boljševiška nevarnost, bo zanimivo čuti glas ruskega protiboljševika:

Ne zahtevamo oborožene intervencije antante v Rusiji. Ne zahtevamo niti od enega francoskega, angleškega ali ameriškega vojaka, da se bije za našo svobodo. Želimo samo materialno in moralno pomoč antante, da odvrnemo pomoč Nemcev boljševiški diktaturi. To je vse. Boljševiki imajo danes vojsko 600 tisoč mož. Njihove čete so srednje vrednosti, a dobro opremljene. Poveljniki so dobri. So generali Goutor, stari zapovednik jugozapadne fronte, in Klembovski, šef Kornilovega štaba. Imajo dobro artilerijo (50 tisoč ljudi, večinoma Kitajcev, Litvincev in Nemcev). V nasprotnem taboru je 300 tisoč mož. Vojaško boljše izvežbane ko boljševiške, so slabše, ker nimajo materiala in orožja. Za sedaj je glavni problem, kako povečati moč teh čet. Če bi govoril samo kot Rus in mislil samo na ruske interese, bi se ne bal, ker pride dan, ko se bo ta vojska svobode okrepila in bo premagala boljševiški teror.

Opozarjam Vas samo, da je pred letom dni štela ta vojska komaj 4000 junakov pod poveljstvom Kornilova. Tekom leta se je ta vojska skoro postotila. Ta proces bo napredoval in Rusija se bo bodisi s privoljenjem socialistov tujih držav bodisi brez tega osvobodila od notranjih sovražnikov. Toda je druga nevarnost, ki preti nam in drugim krajem. Če nas antanta zapusti, bo imela druga država svojo politiko v Rusiji, — Nemčija. Pride dan, ko se bo Rusija po dolgi in žalostni revoluciji prebudila ter bo na eden ali drug način našla zaveznico v Nemčiji. In končno, če bodo zavezniki še dalje gonili svojo politiko odlajšanja, bodo vzeli Nemčiji pač Togo in Kamerun, prepustili pa ji bodo veliko Rusijo. Da preprečim to nevarnost, evome na Francoskem. Ne zahtevam, da nam pomagata proti boljševikom, ker ti bodo zginili prej ali slej, ampak da ne pademo v krilo Nemčiji, kar se morda zgodi, če nam ne pomagata v našem preporodu. Moj poziv oziroma moj opomin vam bodo ponovili vsi narodi, za koje bi germanizacija Rusije značila izgubo. To so Čehoslovaki, Jugoslovani in Poljaki. Ne gre se za intervencijo v Rusiji, ampak gre se za podporo samoodločbe narodov po Wilsonovih načelih. Ne morem odkriti celega našega načrta, ki je že v vseh podrobnostih gotov. Treba je le, da nas antanta podpre s svojo politiko, s svojimi topovi in prehrano, ker bo sicer Nemčija slavila veliko zmago na vzhodu. Igra se velika partija med ideali antante in germanstvom. Na

Ljudstvo nima besede. Pokorščina in dolžnosti so njegov delež!

Gorje pa godrnjaču in nezadovoljnežu! Gorje demokratu! Obsodba pade nanj — izdajalec svojega rodu je, izdajalec svobode in bratstva!

»Končaj! Nehaj, dobronni rešitelj! Dovolj sem čul o zaželjeni deželi, v katero sem namenjen. — Teško je bilo moje trpljenje in življenje v robstvu, težka je bila rešitev, a še težja prestana pot!

Ne vrnem se nazaj v robstvo, ne želim si več okovov, bojim se gozda in njegovega strašnega brezpotja!

Dalje grem! Hočem v deželo svobode in bratstva!

Verujem Ti, da je v njej še staro, žalostno življenje, verujem Ti tudi, da vladajo v njej še prijatelji pokojnega vladarja, a tega se ne bojim, ker sem prepričan in vem, da to ne bo dolgo. — Ljudstvo je zrelo, ljudstvo je željno svobode in bratstva! Gorje mu, kdor bi kljuboval njegovi želji!

»Prijatelj! Idi in prepričaj se boš — doleti Te obsodba! — reče prijazen tujec in me vdari po rami — tedaj pa odprem oči in vidim, da ležim v svoji postelji in da so bile to le — sanje.

Zginil je čudni rešitelj, pred menoj pa je stala moja mati in rekla: »Ali boš tudi zdaj v demokratični državi vedno prepozno hodil v službo?«

»Ah, mati! Saj zdaj smo vsi enaki! Ako smejo višji gospodje pozno prihajati v službo, smem tudi jaz malo dalje sanjati o svobodi in bratstvu!«

eni strani. svoboda malih narodov in Rusije in ustvarjenje federativne ruske republike, na drugi strani triumf aneksije, kolonizacije naše domovine, morda največja reakcija in vzpostavitev carizma.

Političen pregled.

Boji na Koroškem. Ljubljanski dopisni urad poroča dne 9. aprila iz uradnega vira: Koroško, dne 8. aprila ob 11,30 dopoldne in ob 6. popoldne so Nemci streljali s strojnimi in topovi v smeri proti Lušniku; dne 9. t. m. ob 1.10 zjutraj pa na našo stražo pri Hrenovicah, kamor so vrgli tudi tri ročne granate.

»Messaggero« o Trumbičevem ekspoziju. Reka, 9. aprila. »Messaggero« javlja iz Pariza o sestanku med Trumbičem ter Wilsonom, Clemenceau-jem in Lloyd George-om. Trumbičev ekspozij je trajal od 4. do 6. ure popoldne. Trumbič je navajal najprvo zgodovinske razloge za pripadnost Reke Jugoslaviji in nato gospodarske. Dejal je, da je Reka edini izhod Jugoslavije na morje, da bi Split šele po 15—20 letih mogel nadomestiti Reko. Po ekspoziju se ni vršila razprava. Le Wilson je vprašal Trumbiča, za pojasnila glede neke točke v Dalmaciji in Avstriji. Moglo bi se reči, da se Wilson, Lloyd George in Clemenceau niso hoteli spustiti s Trumbičem v razpravo, vendar je treba povedati, da zastopajo mnenje, naj se zasliši tudi nasprotna stran. Kakor se ne more govoriti o kakem uspehu Jugoslovancev, tako je treba tudi povedati, da je tudi za Italijo še čisto negotovo, čigava bo Reka.

Italijani odpeljali škofa Mahniča v Italijo. LDU Bakar, 9. aprila. Krškega škofa dr. Mahniča so odvedle italijanske oblasti v Italijo. K odgonu se poročajo nastopne podrobnosti: Dne 4. t. m. ob šestih zjutraj je prišel k škofu italijanski častnik z bizojavko admirala Cagnija, ki je dovoljevala škofu, da se sme po svoji želji preseliti v Senj. Častnik je nato spremil škofa na italijansko torpedovko, ki naj bi ga prepeljala v Senj. Na škofovo izrečno zahtevo so mu dovolili spremstvo dveh duhovnikov. Ko je priplula torpedovka na odprto morje, je stopil pred škofa poveljnik ladje in mu izjavil, da je isti trenutek prejel brezžično brzojavko iz Reke, da škofa ne sme prepeljati v Senj, temveč da ga mora odvesti v Ancono. Vsi protesti škofovega spremstva so bili zaman. Torpedovka je odplula v Ancono, kjer so škofa izkrcali, njegova spremljevalca pa prisilili, da sta se vrnila. O nadaljnji usodi škofa dr. Mahniča se ne ve ničesar.

Nemčija bo morala plačati takoj 20—25 milijard. Ostanek v letnih obrokih. LDU Pariz, 9. aprila. (Brezžično.) »Petit Parisien« poroča: Finančni strokovnjaki, ki imajo nalogo, predložiti komisiji za odškodnino podatke, ki naj služijo kot podlaga za preračunavanje vojne odškodnine, še niso dokončali svojih študij. Vendar je svet četvorice nadaljeval razpravo o obnovi. V glavnem je bil sprejet načrt, ki vsebuje predvsem odškodnino za škodo, katero bo morala plačati Nemčija. Treba bo določiti posamezne vrste izgub, ki pridejo v poštev pri odškodnini, kakor tudi vse izdatke, katere bodo morali nositi naši sovražniki. Najbrže bodo zahtevali od Nemčije takojšnje predplačilo v znesku 20 do 25 milijard, in sicer v obliki denarja, surovin ali dela. To vsoto si bodo razdelili zavezniki med seboj po gotovem ključu. Ostanek bo plačevala berlinska vlada v letnih obrokih.

Nasprotje med Ameriko in Evropo. LDU Berlin, 8. aprila. (DKU) »Berliner Tageblatt« poroča iz Haaga: Poročila o položaju si še vedno nasprotujejo. Anglija in Francija so se naenkrat spojili in trdita, da je ameriški odpor edina, a skoraj že premagana ovira, da se ne morejo že pred Veliko nočjo naznaniti svetu mirovne zahteve. Nasprotno se iz Wilsonove okolice vedno trdi, da so evropske velesile krive, da ni prišlo do končnega dogovora in da je Wilson odločen se informirati o tem, ali bo njegov mir resnično sprejet, ali pa, da se bo Amerika umaknila in prepustila Evropo s tem, kar bi nato sledilo kongresu.

Dnevne novice.

Zborovanje pristašev JDS v Mariboru se vrši v petek, 11. aprila 1919 ob ½8 zvečer v čitalniških prostorih Narodnega doma. Poroča prof. Voglar o politični situaciji v Beogradu. Izrecno opozarjamo, da je važno, da se udeležijo zborovanja tudi ženske, ki so ali hočejo postati pristašnje Jugoslovanske demokratske stranke. Potrebno je zlasti, da pridejo vsi tišči člani JDS, ki so v političnem ali v gospodarskem oziru s tem ali drugim nezadovoljni, in da javijo našemu poslancu svoje pritožbe in želje ter predloge za remeduro.

Naše narodno ženstvo opozarjamo na predavanje »Jugoslovanska žena — svobodna državljanka«, ki se vrši v soboto zvečer ob 8. uri v mali dvorani »Narodnega doma«. Predaval bo naš urednik.

Javen shod JDS v Ptujju se vrši v nedeljo 13. t. m. ob 3. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Poroča član narodnega predstavnštva, g. prof. Voglar, ki se pripelje iz Beograda. Razpravljal bo zlasti o agrarni reformi, o valutnem prашanju in o splošnem političnem položaju. Po shodu bo občini zbor krajevne organizacije v Ptujju. Shod bodi manifestacija za našo severno mejo. Zato vabimo k obilni udeležbi.

Važno posvetovanje. Sporazumno z deželno vlado za Slovenijo, oddelek za industrijo, trgovino in obrt priredi deželna Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug s sedežem v Laškem trgu, v nedeljo, dne 13. aprila 1919, ob 9. uri dopoldan v dvorani Mestnega magistrata v Ljubljani važno skupno posvetovanje zadrugnih načelnikov ali njih zastopnikov vseh v Sloveniji obstoječih obrtnih zadrug z sledečim dnevnim redom: 1. Organizacija obrtnih zadrug. 2. Vprašanje zadrugnega inštruktorja. 3. Ustanovitev mojstrskih bolniških blagajn in podpornih skladov za ostarelost in onemoglost. 4. Slučajnosti. Načelstva vseh obrtnih zadrug se prosijo, da se omenjenega nujnega in važnega posvetovanja zanesljivo po svojih odposlancih udeležijo. Vse točke dnevnega reda so tako važne in nujne, da se jih ne da nič več odlagati in potrebno je, da so vse zadruge na Slovenskem ozemlju po svojih odposlancih zastopane, da se pouče o sedanjih razmerah in o spremembi, katere se namerava in mora tudi izvršiti. Obrtno zadrugništvo je pri nam na tako slabih nogah, da je skrajni čas, da se izvrši potrebna prenova v vodstvu samem, kakor tudi v splošnem delovanju zadrug. Treba je začeti s skupnim in smotrenim delom, ki naj služi v korist zadrugnim članom in v procvit obrtnim zadrugam. Toraj na skupno in vstrajno delo se pozivlja vse obrtne zadruge.

Iz vseučiliške komisije se poroča: Ko je došla vest o sklepu ministrskega sveta, da se dovoli ustanovitev vseučilišča v Ljubljani za letošnjo jesen, se je vseučiliška komisija pri deželni vladi v svrhu hitrejšega izdelanja vseh podrobnih načrtov razdelila v pet odsekov (za vsako fakulteto: teološko, juridično, filozofsko, medicinsko in tehniško posebni odsek). Tudi se je pri društvu slov. inženjerjev sestavila subkomisija za pridobitev začasnih vseučiliških prostorov. Vsi ti odseki so predložili svoja poročila vseučiliški komisiji, ki jih je v svoji XII. seji dne 29. m. m. po temeljitem obravnavanju odobrila. Poročilo vsake fakultete sestoji iz temeljnega osnutka studija na fakulteti, iz učnega reda, seznama vseh nujno potrebnih stolic in institutov ter iz imenika učnih moči, ki bi prišle prej ali slej v poštev. Vsebuje obenem predloge za takojšnje imenovanje 2 do 3 vseuč. profesorjev za vsako fakulteto, ki naj bi, čim so imenovani, prevzeli nadaljnjo organizacijo in izvedbo. Nastanitvena subkomisija je izdelala načrt, ki kaže, koliko in kakšnih prostorov bi bilo potrebno za začasno nastanitev fakultet, in kje bi se prikladni dobili. Vsakemu fakultetnemu načrtu je priložen tudi po možnost proračun potrebnih za leto 1919, zlasti pa za najbližjo prihodnost. S tem je vseučiliška komisija izgotovila navsote, ki merijo na otvoritev tehnične fakultete že v nekaj tednih, ostalih fakultet pa v le-

tošnji jeseni. Celotni izdelek je predložen naučni upravi in od njenih nadaljnjih ukrepov je uresničba načrtov zavisna.

Nemški terorizem. V Celovcu je zahteval nemški poslanec Keuschnigg, naj se prepode Slovenci iz »Nar. doma« ter prepove izdajanje slovenskega lista »Mira«. To je utemeljeval s tem, da uraduje v »Narodnem domu« komisar za slovenski del Koroške, dr. Ivan Hočvar, da so tam tajni sestanki in da je tam središče špionaže. Vse to so seveda pretveze. Če bi hoteli v Mariboru napraviti klin s klinom, tedaj bi morali zapreti polovico gostiln, v katerih se pa faktično shajajo nemški bujskači.

Grozovitosti iz Prekmurja. Iz Prekmurja došle vesti poročajo, da Mažari na nečustven način preganjajo slovensko prebivalstvo, posebno duhovnike. Ropajo vse, vrek, kradejo živino, pohištvo, hrano in plenijo. Kdor se jim zoperstavi, ga pobijejo. Tako so pobili že več slovenskih deklet, ki niso hotele ugoditi njihovi pohotnosti. Karlan v Beltincih č. Lejko se je z največjo težavo rešil v Ljutomer. Prekmurskega škofa so ubili, semenišče razpustili, bogoslovce pa pregnali. Vse moči so se polastili židje, boljševiki in komunisti. Položaj v Prekmurju je nevzdržljiv, pomoč nujno potrebna. Ljudje so obupani.

Italijani plenijo ententne vlake. Pri našamo poročilo, ki ga je priobčil današnji »Slovenec«: Maribor, 9. aprila. Na kolodvoru v Teznu so večeraj italijanski vojaki, ki spremljajo ententne vlake, oplenili več vagonov živil, namenjenih za Nemško Avstrijo in Čehoslovaško. Policija je bila o tem obveščena, vendar so med tem italijanski vojaki z vednostjo italijanskih oficirjev prodali in zamenjali velike množine kave, masti, riža, moke itd. Policija je občinstvo, ki je trumoma kupovalo, na cestah prijela in popisala, koliko blaga so Italijani ukradli iz ententnih vlakov. Cela zadeva ima še drugo ozadje. Italijani so namreč poročali v Trst in Reko, da naj pošlje ententa, oziroma italijansko okupacijsko poveljstvo bataljon Italijanov v Maribor, da tako preprečijo ropanje ententnih vlakov po slovenskem prebivalstvu. Naša policija je to italijansko nakano preprečila in sedaj ima celo zadevo v preiskavi posebna ententna komisija, v kateri so francoski, angleški in ameriški častniki. Mi smo hoteli o tem večeraj več poročati. Dobili pa smo strikten ukaz, ki je došel iz Ljubljane, da ne smemo o tem pisati. Ne vemo, kaj naj pomenja to protežiranje enega lista. Upamo, da živimo v svobodni državi in da imamo tudi mi pravico, vršiti svojo časniško dolžnost.

Večina v našem narodnem predstavništvu. Predvečerajšnjim se je vršilo v Beogradu posvetovanje srbske napredne stranke, katerega se je udeležil tudi minister Pavel Marinković. Razpravljali so o združitvi vseh demokratičnih poslancev v demokratskem klubu, v katerem bi bile naslednje stranke: Jugoslovanska demokratska stranka, napredna stranka, samostalci in najbrže tudi disidenti radikalne stranke.

Živila za Jugoslavijo iz Amerike. Beogradska »Pravda« poroča iz zanesljivega vira, da pridejo v kratkem iz Amerike za Jugoslavijo velike zaloge živil. Naša vlada je kupila v Ameriki za 15 do 20 milijonov dinarjev živil.

Ljudsko glasovanje na Koroškem. Iz Velikoveca poročajo: Pri ljudskem glasovanju, ki se je vršilo v delu Koroške, ki je zaseden od jugoslovanskih čet, je bilo oddanih 33.957 slovenskih in 631 nemških glasov.

Drava, avtomobilna družba v Ptuj. Dne 4. t. m. se je vršil v Ptuj sestanek interesentov za ustanovitev avtomobilne družbe, ki naj izvede avtomobilni promet na progah Celje—Maribor—Ptuj—Sv. Lenart—Radgona—Ljutomer—Ormož—Rog—Slatina. Sestanka so se udeležili kot zastopniki oblasti: komisar mesta Ptuj

dr. Jurtela, okr. glavar dr. Pirkmaier in komisar okr. zastopa Miha Brenčič. Sestavil se je pod predsedstvom dr. Iv. Fermevca v Ptuj pripravljalni odbor Miha Brenčič, Ivan Vošnjak, dr. Bela Štuhec in dr. Milan Gorišek, ki naj stopi v zvezo z vlado in dožene, koliko je vlada na navedenih progah interesirana, ter se ž njo sklene način skupne izvedbe vseh ali poedinih prog. Odbor vabi interesente, naj stopijo v njegov krog, da se kolikor mogoče pospeši izvedba načrtov in pridejo v poštev tudi interesi posameznih krajev.

Simfonični koncert virtuoza na gosli Zlatka Balokovića s sodelovanjem vojaške godbe za Sp. Štajer pod vodstvom kapelnika Herzoga se je izvršil večeraj nad vse sijajno. Strokovnjaško poročilo priobčimo.

Vojaška godba za Sp. Štajer priredi, kakor poroča »Slov. Narod«, 11. t. m. koncert v dvorani hrvaškega konzervatorija v Zagrebu.

Draginjske doklade državnim uslužbencem. Naredba o draginjskih dokladah državnim uradnikom je izšla dne 6. aprila v »Službenih novinah« kraljevine SHS.

Konec svobodne trgovine. Iz Beograda poročajo, da namerava minister za prehrano odpraviti svobodno trgovino in zopet uvesti vezano trgovino, ker se je pokazalo, da je svoboda trgovine velika ovira za prehrano ljudstva.

Mariborski »Sokol« naznanja, da je dobil na razpolago telovadnico dekliške meščanske šole v Reiserjevi ulici za telovadbo dekliškega in deškega naraščaja. Vpisovanje se bo vršilo v soboto, 12. t. m., ob 3. uri popoldan v imenovani telovadnici; dekleta in dečki se naj oglasijo po mogočnosti v spremstvu svojih starišev. Mesečni prispevek znaša 1 K. Telovadilo se bo ob sredo in sobotah popoldan in sicer deklice od 3. do 4. ure, dečki od 4. do 5. ure. Početek telovadbe se bo naznanil pri vpisovanju. Naknadni oglasi se sprejemajo vsako telovadno uro.

Zveza Jugoslovanskih železničarjev, podružnica Maribor je imela dne 9. t. m. ob 7. uri zvečer v Narodnem domu javen shod z izvanredno udeležbo. Dvorana je bila nabito polna. Udeležniki so z velikim zanimanjem sledili stvarnim izvajanjem govornikov. V imenu centralnega vodstva Zveze je govoril odposlanec in podpredsednik Zveze tov. Škorjanec, proži mojster juž. žel. Tvarina je bila: Stavka ki so jo propagirala soc. dem. org. železničarjev in mezdne zahteve ZJŽ. Koncem krasno uspelega zborovanja je bila enoglasno sprejeta siedeča rezolucija: Slov. železničarji zbrani na javnem shodu ZJŽ v Mariboru dne 9. aprila 1919 se jednogi sno pridružujejo rezoluciji, ki se je sklenila na javnem shodu ZJŽ, katere člani čutijo, da tvorijo tudi en bistven del današnje Jugoslavije, in da se upošteva zasluge slov. železničarjev, ki so v najkritičnejših časih varovali interese države.

Dostavljanje pošte ob nedeljah. Od 13. t. m. naprej pismonoši v Mariboru ne bodo več dostavljali pisemskih pošiljatev ob nedeljah. Stranke, ki pričakujejo nujne pošiljate in jih hočejo sprejeti, naj pridejo same na glavno pošto ali pa naj pošljejo po nje. Vročevali se bodo vprašajočim strankam došle pošiljate pri okencu oddelka za pismonoše ter dajale pojasnila.

Poziv slovenskim visokošolcem. Pozivljajo se tem potom vsi slovenski visokošolci iz Maribora in okolice, brez ozira na to študirajo li v Zagrebu ali ne, da se zanesljivo udeleže sestanka, ki ga sklicuje veselični in propagandni odsek Stanovske zveze slovenskih akademikov v Zagrebu, podružnica Maribor, v nedeljo 13. t. m. ob 8 uri zvečer v restavraciji Narodnega doma. Gre za velevažno akcijo v najbližjem času. Pridite polnoštevilno! — Za SZSA: Stanko Moškon, pravnik.

Odhodnica. Kakor smo že poročali, je priredil klub Čechů v Mariboru dne 8. t. m.

v hotelu »Union« odhodnico svojemu zaslužnemu članu, g. inž. Viktorju Brabencu, načelniku tukajšnje sekcije za vzdrževanje železniške proge, ki odhaja na Slovaško, v Nové Zámky pri Požunu. Obisk in razpoloženje na tej priveditvi sta pokazala, kako priljubljen in ugleden je bil odhajajoči v tukajšnji češki koloniji, saj je bil med ustanovitelji in pozneje ves čas duša »Českemu klubu«, v katerem je pa vedno gojil tudi misel neskalfene češko-slovenske vzajemnosti in to se je ob mnogih prilikah prav lepo pokazalo v našem Narodnem domu. Kot dober brat Slovan je pa tudi ob vsaki priliki, ne samo v službi, ampak morda še več izven službe, s podrobnim delom, deloval za naše slovenske interese v Mariboru in okolici, kakor bi to lepše ne mogel storiti niti naroden Slovenec. Preveč bi bilo, na tem mestu naštetiti vse, kar je storil koristnega za nas in kar je mnogokrat ostalo neopaženo v širši naši javnosti. Skratka, bil je vzor Čeha, pa tudi iskren Slovan. Z našimi Čehi vred obžalujemo zato tudi mariborski Slovenci, da nas sedaj zapušča. Želimo mu iskreno vso srečo v njegovi domovini.

Pri pretepu mu je izmaknil uro. 9. aprila ponoči okoli desetih sta se na Franc Jožefovi cesti sporekla Rudolf Planinc, nadomestni strojevodja južne železnice, in pa Ignacij Schürer. Pri tem je Planinc izmaknil Schüreru srebrno žepno uro. Ko jo je Schürer nazaj zahteval, je prišlo do pretepa.

Dva konja ima državna policija pod svojim varstvom. Sumijo, da sta bila ukradena. Prizadete stranke naj se javijo na policijskem uradu.

Tatvine. Lastnik tvrdke Martinz v Gosposki ulici, Aleksander Paternoli, je ovadil svojega hlapca Martina Pečnika in slugo Antona Valha, da kradeta v njegovi trgovini razno blago ter ga prodajata raznim strankam po gostilnicah in drugod. Pri Valhu je izvršila policija hišno preiskavo ter našla p ecej blaga v vrednosti 500 kron. Valh je priznal, da je blago ukradel. Pečnik je pa izginil. Kdor bi kaj vedel o tem, naj javi državni policiji v Mariboru.

Da se odpomore pomanjkanju mleka, ki vlada ta čas v Mariboru, danes n. pr. je popolnoma nemogoče, preskrbeti otroke in bolnike z mlekom, ki jim je potrebno, je mestni magistrat primoran, opomniti znova na svoječasno naredbo, s katero se prepoveduje izdajati mleko v kakoršni obliki ali uporabljanje mleka za pripravljanje pijač in jedil v kavarnah in gostilnicah in katera do sedaj še ni preklicana. O tem se je obvestila zadruga gostilničarjev v svrhu obvestitve članov in državni policiji se je dal nalog, da nadzoruje izpolnjevanje te prepovedi in prestopke najstrožje kazauje.

Zadnje vesti.

Polom v Italiji. — Kralj hoče pobegniti.

LDU. Berlin, 10. aprila. Listi javljajo iz Lugana: Radi večnih nemirov se je glasom italijanskih poročil že vse ukrenilo, da spravimo italijansko kraljevo rodbino na varno, kadar izbruhne revolucija. V ta namen je že nekaj časa v luki Civita Vecchia pripravljena italijanska bojna ladija, na kateri naj kralj Emanuel s svojci pobegne.

V soboto večer ob 8. uri se vrši v »Narodnem domu« javno predavanje

„Jugoslovanska žena — svobodna državljanka“.

Danes in vsak večer koncert v hotelu „UNION“!

Ženitbena ponudba.

Želim se vsled pomanjkanja poznanstva seznaniti z mladim inteligentnim gospodom v svrhu poznejše ženitve. Reflektant trgovec (Hrvat) ima prednost. Sem zelo izobražena in upam v kratkem podedovati večje premoženje. Le resne ponudbe s sliko naj se pošljejo na upravništvo pod »Čakam Te«.

Poziv vsem preganjancem v avstrijski dobi.

Deželna vlada rabi natančne podatke o obsegu političnega preganjanja v avstrijski dobi. Pod izrazom politično preganjanje je razumeti vsako zatiranje, ki ga je prejšnja državna oblast po svojih organih izvajala proti sedanjemu državljanu kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev vsled njegovega državno političnega mišljenja in delovanja.

Vsi politični preganjanci, ki stanujejo sedaj v Mariboru se vsled tega pozivljajo, da sporoče do 17. t. m. mestnemu magistratu:

- ime in predime
- starost
- poklic
- pristojnost v občino
- sedanje bivališče (ulica in hiš. št.)
- stan (samski ali poročen, koliko otrok)
- radi česa preganjan
- interniran (oziroma konfiniran) kje in koliko časa
- g) v zaporu kje in koliko časa
- opazka (glede značajnosti in narodne zavednosti).

Pri tem se pripominja, da ta zadeva ni v nikaki zvezi s prejšnjo akcijo za odškodovanja političnih preganjancev potom naše delegacije v Parizu, temveč je to zbiranje statističnega materiala, ki se bo ob danih prilikah uradno uporabljal.

Mestni magistrat Maribor, dne 9. aprila 1919.

Vladni komisar:
Dr. Pfeifer, l. r.

Dragotin Riedl, brivec

Maribor, Tegetthoffova cesta 21
se najboljšje priporoča vsem cenjenim gospodom.

Karbidove svetilke

stoječe in viseče, ter gorelci v veliki izbiri. — Karbid v vsaki množini se prodaja po nizkih cenah.

Za preprodajalce izdaten popust.

Zahtevajte cenik!

C. Th. Meyer

Maribor ob Dr., Zg. Gosposka ulica št. 39.

Ob sobotah zaprto.

Raznašalci časopisov

se sprejmejo v upravništvu »Mariborskega delavca«.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Eksportna trgovina Franjo Vidovič

Maribor

Cvetlična ulica št. 15

Preskrbuje prodajo in nakup vseh v trgovino spadajočih stvari.

Slovenci! Slovenke! Go-
vorite povsod samo slovenski!

J. Božič

Maribor, Tegetthoffova cesta 34

Modni ateljeje za gospe in gospode.
Naročila po meri se solidno in točno izvrše. Vojaške uniforme se izgotovijo v najkrajšem času.

Zaloga vsakovrstnih oblek za moške in dečke, kakor tudi vojaške čepice ter epolete.

Mirna begunska družina

išče v slovenskem delu Štajerske zračno, meblirano stanovanje, obstoječe iz kuhinje in 1 sobe in sicer za 15. april. Ponudbe na upravništvo lista pod »Stanovanje 15«.

Mariborski delavec

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafikna, Glavni trg
Weixl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J., " "
Czadnik L., Stolna ulica " "
Specijalna trafikna, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., " "
Schifko Terezija " "
Schifko Marija, Melje " "
Pichler Ana, " "
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, " "
Meier J., Pobrežje, Frau-Št. " "
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Čevlji po K 21.50 do K 40.50

z usnjatimi in lesenimi podplati se dobe, dokler je še kaj zaloge, v skladišču tovarne 6-6

P Eter K O zina & Ko., Ljubljana in sicer:

otroški, št. 25 do 28 po K 21.50, dekliški, št. 29 do 35 po K 27.—,
ženski, „ 36 „ 42 „ K 36.—, moški, „ 40 „ 46 „ K 40.50.

Prekupci dobe popust. — Priporoča se osebni nakup.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela koncem leta 1918 vlog K 80,000.000
in rezervnega zaklada „ 2,500.000

Sprejema vloge vsak delavnik.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno Kreditno društvo.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiskarna: Karl Rabitsch v Mariboru.